

ken Zürichben marad. Pénteken este külön vonaton Bernbe indul. Utközben a zürich—berni úton a vonaton udvari ebéd lesz. Bernből a császár Zürichben át Konstanzba és Schaffhausenbe utazik. Konstanzba szombaton délelőtt érkezik meg a császár.

Gyermeckinzás a Tiszaparton.

— Véres robot hajnaltól estig. —

(Saját tudósítónktól.) A Tiszaparton most kezdődött meg az ősre érkezett kokszt és szénszállítmányoknak az uszályhajókból való kirakása. És ugyancsak most kezdődött meg az a felháborító gyermeckinzás is, amelyre egyformán fel kell hívunk a rendőrség, az iparfelügyelő és az Országos Gyermekvédő Liga figyelmét.

Ami a Tiszaparton most kora hajnaltól késő estig történik, az mint speciálisan szegedi látványosság, nagyon érdekes. Még fotografálomásinát is kedvünk volna magunkkal hozni, hogy a kedves látnivalót megörökítsük.

Közvetlenül a part mellett áll egy fekete, hatalmas uszályhajó. Az uszályhajóról széles deszkalapok vezetnek föl a magasán fekvő és kikövezett partra. A parton sinek vannak és a sinen a magyar államvasutak teherkocsijai állanak sorfalat. A vagonokra való feljárást szintén hosszában lefektetett deszkalapok segítik elő.

Erős, izmos kirakódómunkások hatalmas öblös talicskákon tolják fölfelé a kokszt. Egymaguk képtelenek volnának arra, hogy a súlyos teherrel megrakott talyigát nagyobb erőfeszítés nélkül taszítsák föl a vagonra. Segítség kell nekik. Erre a célra gyermekek vannak alkalmazva, akiket, mint lovakat, vagy ökröket a szekér elé úgy fognak be istráng és a derékon átesavart szíj segélyével a talyicska elé.

A kirakódómunkás tolja, az elébe fogott gyermek pedig huzza a talyicskát fölfelé, a meredek deszkapallón.

Nagyon kedves látványosság.

Csak ha egészen közelébe megyünk a kirakodásnak, akkor szökik arcunkba a vér és csak akkor szorul ökölbe a kezünk annak láttán, ami itt történik.

Akkor látjuk csak, hogy itt tulajdonképpen gyermeckinzás történik. A talyicska elé fogott gyermek keservesen nyög és eltorzult arcáról mogyoró nagyságu izzadság csöppek peregnek alá, mikor felfelé huzza a terhet a meredek pallón. *Körülbelül tizenketten vannak az itt alkalmazott gyermekek, a kik többnyire valamennyien görbehátúak, mert a még gyenge gerincoszlop a súlyt ártalom nélkül nem bírja el.*

A férfiak vastagtalpu cipőben, zsák és egyéb szövetekkel bepólyázott lábbal végzik a kirakodást, mert különben az éles kokszt felsebezne a talpukat és a bokájukat. A vézna, gyöngye testalkatu gyermekek ellenben *mezítláb lépkednek a hegyes, éles kocszdarcon. A lábuk csupa vér, csupa seb.* Még az arcuk is tele van sebforradással. Ez onnan van, hogy teherhuzás közben néha fel is buknak és így sebzik meg magukat.

Odamegyek egy gyerekhez és megkérdem:

— Hány éves vagy fiam?

— Kilenc.

Mennyit kapsz azért, hogy ezt a munkát végzed?

— Mindennap egy koronát.

— Mikor kezditek a munkát?

— Reggel öt órakor.

— És meddig tart?

— Addig míg négy vaggont tele nem rakunk szénnel. Néha bizony egészen sötét van, mire készen vagyunk.

Körülnézek és megállapítom, hogy a legidősebb gyermek sincsen több tizenkét évesnél. Megtudtam azt is, hogy sok szülő kényszeríti fejletlen gyermekét, hogy a kirakódómunkánál segítsen neki. "Azért az egy koronáért. A fől szálló szénpor lerakódik a gyermek tüdejére. Láttam egy gyermeket, amelyik fuldokolt a köhögéstől. De azért huzzák a terhet, mert a keresetből nem muszáj mindent odaadni a szülőknek. Van olyan szülő is, amelyik *pálinkázni, kártyázni és cigarettázni engedi a gyermekét.* Azért az egy koronáért.

Bemegyek a rendőrségre és megkérdem, hogy van-e tudomása valamely hatóságnak arról, hogy a Tiszaparton gyermeckinzás folyik. Az mondják, hogy nincsen, de majd utánanéznek és abban az esetben, ha feljelentést tesz valaki, megindul a kihágási eljárás.

Hol van az iparfelügyelő?

Hol van az iparfelügyelő, hogy megindíthatná a munkáltató ellen a megtorló eljárást, amiért az elrendelt munkásvédelmi intézkedéseknek nem tesz eleget és egészen fiatal gyermekeket hosszabb időn át alkalmaz?

(lk.)

Félmilliót áldoz

Szeged az iskolákra.

— Betekintés az új költségvetésbe. —

(Saját tudósítónktól.) Néhány nap múlva már megnyílnak az iskolák. Legaktuálisabb téma tehát a közoktatásügygyel foglalkozni, kivált itt Szegeden, ahol egyenesen meglepő, hogy mennyit áldoz a város a magyar népoktatás és közművelődés előmozdítására. *Epen most készítette el a számvevőség a városi iskolák zárszámadásait és azok jövő évi költségvetéseit, amelyekből kitűnik és minden frázisnál szebben beszél, hogy Szeged közel félmillió koronát költ évente iskolákra.*

Itt következnek a részletes adatok az új költségvetésből:

Népiskolai tanítók fizetésére	K 183,540.—
(Ebbe a pótlék nincs beleszámítva.)	
Szolgák bérére	K 9,142.—
Épületek fentartására	" 7,330.—
Iskola helyiségek fűtésére	" 12,859.—
Különbféle iskola szerelvényekre	" 4,147.50
Iskolai iroda szükségletre	" 1,000.—
Szegény tanulók segélyezésére	" 2,800.—
Vegyesekre	" 4,404.—
A tanyai iskolák segélye	" 50,000.—
Összesen	K 275,222.50

Szóval, mint a fenti kimutatásból látható, csak a népiskolák majd negyed milliójába kerülnek a városnak. Ehhez járul még a sok középiskola, köztük először is a városi főgimnázium, amely fentartásának terhe egészen a városra hárul. A polgári leányiskola, melyet tavaly államosítottak, több mint harmincezer koronájába került eddig évente a városnak, most már ez az összeg természetesen nem szerepel az új költségvetésben. Kétezer korona többlet mutatkozik azonban a képezdék ez évi kimutatásában, mivel a fejlődő női és férfi tanító képezdében több tanóra van szükség. A városi főgimnáziumban két új tanári állást szerveztek az idén, amely-

hez az állami segélyen kívül a város ezer-kétszáz koronával járul évenként.

A középiskolák, kereskedő tanonc- és ipariskolák részletes költségvetése itt következik:

Városi főgimnázium:

Tanárok fizetése	K 57,524.—
Szolgák bére	" 2,100.—
Épületek fentartása	" 2,850.—
Helyiségek fűtése	" 2,736.—
Irodai és házi általánra	" 3,573.—
Tanszer általánra	" 3,770.—
Összesen	K 72,553.—

Allami főgimnázium	" 2,000.—
Képezdék	" 6,274.—
Kereskedő tanonc iskola	" 5,270.—
Ipariskola	" 33,482.—
Allami felsőipari szakiskola	" 5,600.—
Fa- és fémipari szakiskola	" 6,360.—
Óvodák és gyermekmenhely	" 4,470.—
Városi zenede	" 29,580.—

Ehez jön még majd százezer korona, amit a város tudomány és művészeti célokra áldoz. Ezekből látható, hogy a harmadik egyetem nélkül is, Szeged városa áll leginkább az ország összes városai között, az első sorban — a kultura szolgálatában.

A zenepalota állami segélye.

— Fölterjesztés a miniszterhez. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi zene-bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy felír a vallás- és közoktatási miniszterhez és háromszázezer korona segélyt kér az új zenepalota felépítési költségéhez. A városi zeneiskola részére már régebben engedélyezett a miniszter állami segélyt oly kikötéssel, hogy a város az iskola részére új, megfelelő helyiséget létesít. Pályázatot is hirdettek erre és Spiegel Frigyes pályaművét fogadták el, amely szerint 626.863 koronát szavazott meg a közgyűlés az új zenepalotára. Eredetileg ugyan 400.000 koronát szánt erre a célra a város, de a felmerült több költséget az időközben eszközölt változtatásokkal és az általános drágulással igazoltnak találta.

Ehhez az újabb összeghez háromszázezer korona segélyre számított a vallás- és közoktatásügyi minisztertől. A zenebizottság határozata alapján el is készült a segélyt kérő felirat, amelyet ma terjesztettek fel a miniszterhez. Érdekes a felirat indokolása, amelyben kifejti a város, hogy miért van szükség segélyre és Szeged mekkora kultur-szolgálatot teljesít akkor, amikor több mint félmillió költséges zenepalotát épít, amely egyedül álló az egész Délvidéken. A felirat így szól:

Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi
Miniszter Ur!

Nagyméltóságod rendelete folytán megindítottuk az eljárást, hogy zeneiskolánk részére új, állandó helyiséget létesítsünk s annak előhaladásáról évi jelentésünkben számoltunk. A tervek beszerzésére hirdetett pályázat bíráló bizottságában tárcáját Nagyméltóságod is képviseltetni méltóztatván, az első díjat nyert pályamű szerzőjét biztuk meg a tervek elkészítésével s most az általa bemutatott kiviteli tervek 626.863 korona költség keretében elfogadtuk.

Az előirányzott költségből 326.863 koronát háztartásunk terhére felvett kölcsönből kívánjuk fedezni s azon tiszteletteljes kérelmet terjesszük Nagyméltóságod elé, hogy az épülethez háromszázezer korona állami segélyt vagy ily összegű kölcsön törlesztésére szükséges 16.000 korona állandó évi segélyt tárcája terhére engedélyezni kegyeskedjék. A város pénztárát az építési költségeken kívül terheli még a telek szerzés: Bajza-utca 2, Nádor-utca 2, Oroszlán-utca 16, Bajza-utca 16. és 18. számú telkek kisajátítási költsége 202,279 korona.